

Januártól bővülnek a névhasználati lehetőségek

Felesége nevét is felveheti a férj

Többféle névhasználati lehetőség közül választhatnak január elsejétől a házasulandók. Szegeden már akadt olyan jegyespár, akik az új, kettős nevet választották, amikor bejelentkeztek az anyakönyvi hivatalba.

A jövő évben már sokféle új néven kezdhetik házasságukat a párok. Egy 2002-ben meghozott törvény lép január elsején hatályba, amely gyakorlatilag egyenrangúvá teszi a házasságkötésnél a névválasztási lehetőségek tekintetében. Legnagyobb újdonság, hogy a férj akár felesége nevét is felveheti. Ha tehát például Ördög Töhötöm összeköti életét Czipra Fruzsinnal, akkor Czipra Töhötömként hagyhatja el a házasságkötő termet.

– A névhasználat lehetőségeiről a házasságkötés bejelentésekor tájékoztatjuk a párt – mondta Csúzné Lehóczki Gizella, a szegedi polgármesteri hivatal anyakönyvvezetője. Most éppen a népszerű tavaszi időpontokra iratkozhatnak a párok, mivel legfeljebb fél évre előre lehet bejelentkezni. Ma például június első szombatjára várják a jelentkezőket. Pontosabban a jelentkezők várják az anyakönyvvezetőket, hiszen a hajnali nyitáskor a biztonsági őrök már általában

Jövőre több variáció lehet a névhasználatban. (Képünk illusztráció.)
Fotó: Miskolczy Róbert

beengednek néhány didergő házasulandót vagy hozzátartozót, aki a legkedvezőbb időpontot szeretné megszerezni az igen ki-mondásához.

A hivatal kínálata nagyvonalú: a hagyományos „-né” formát is választhatja az újjászony, de a kettős nevek sok variációja is megengedett ezentúl. Mivel az

előző házassági nevet az új házastárs is fölveheti, így például a következő feleség megkaphatja az előző feleség nevét, ha azt az első házasságkötéskor a férj fölvette. Ha tehát Czipra Fruzsina elvállal férjétől, Töhötöm továbbra is megtarthatja a Czipra nevet, és új felesége is felveheti azt. Ezt aztán megkaphatják a gyermekek is, így elvileg az első feleség nevét örökíthetik tovább a második asszony gyermekei is. Cziprának hívhatják tehát az egykor Cziprával házasságban élt apa vagy anyja gyermekét, vagy egy Czipra nevű apa vagy anyja gyermekét.

Természetesen ezzel értelmét veszti a „leánykori név” kifejezés, hiszen a legénykori név is megjelenik a magyar nyilvántartásban. A hangulatos „leánykori vagy legénykori név” rubrika helyett ezentúl „születési név” található majd az űrlapokon – így döntött a jogalkotó.

Csúzné Lehóczki Gizella szerint a módosításra azért került sor, hogy alkalmazkodjon Magyarország a nemzetközi gyakorlathoz, illetve bevezesse azokat a módosításokat, amelyek a férfi és női nevek használatát egyenrangúvá teszik. A különböző kettős nevekre már eddig is nagy volt az igény gyermekek esetében, bár ezt csak a Belügyminisztériumtól lehetett kérelmezni.

Az anyakönyvvezető szerint nem valószínű, hogy sok férj fölvenné a feleség nevét a házasságkötés után, a párok inkább csak mosolyognak, amikor fölkinálják nekik ezt a lehetőséget. A szegedi hivatalban azonban már akadt olyan, házasságkötésre bejelentkezett pár, akik az új névhasználati lehetőségek közül választottak, de ők kettős nevet kértek.

M. B. I.

Innovációs céget alapítottak

Híd a tudomány és a gazdaság között

A Szeged-Biopolisz élettudományi konzorcium márciusi életrehívása után nyolc hónappal gazdasági társaságot alapít a szegedi önkormányzat és a Duna-Tisza Regionális Fejlesztési Rt. A Biopolisz Kft. összekötő kapocs lesz a tudományos kutatás és a gazdaság között.

A Szegedi Biológiai Központ (SZBK) főigazgatójának, Dudits Dénes akadémikusnak a kezdeményezésére és tevékeny közreműködésével az idén tavasszal alakult meg a szegedi élettudományi kutatóhelyeket összefogó Szeged-Biopolisz Élettudományi Konzorcium. A következőképpen határozták meg az elsősorban koordinációra hivatott szövetségnek a céljait: elősegíteni a régióban folyó élettudományi kutatások, az oktatás és az innováció sikerét, szervezni a szakmai együttműködést, koordinálni a nagyobb, innovációval összefüggő beruházásokat, elősegíteni a hazai és nemzetközi, kutatást és fejlesztést támogató pályázati tevékenység eredményességét, támogatni a csúcstechnológiákra épülő bioipar megteremtését a régióban. A konzorciumban résztvevők, az SZBK, az egyetem, a szegedi önkormányzat természetesen a kezdettől tudatában voltak, hogy a laza szövetség létrejötté csak az első lépés, szükség van egy innovációs cégre, amely kapocs lehet a tudományosság és a gazdasági szereplők között, képes elősegíteni a kutatóhelyek szellemi értékeinek hasznosulását. Alighanem a legnagyobb nehézséget az jelentette a cégalapítás előkészítésében, hogy megtalálják a technológiai transzferrendszerek kialakításában és működtetésében jártas szakembert, aki vezeti a céget. (Nem véletlenül tekinti a konzorcium egyik feladatának a Magyarországon még hiányzó kutatásmenedzserek képzését.)

A nyár folyamán kérték fel az ügyvezetésre Molnár Istvánt, aki jogász, okleveles vegyész és szabadalmi ügyvivő, s ugyancsak nyáron döntött a szegedi közgyűlés, hogy részt vesz a bioinnovációs cég megalapításában.

A legutóbbi, november végi testületi ülés határozata értelmében a Biopolisz Szegedi Innovációs Kft.-t az önkormányzat a Duna-Tisza Regionális Fejlesztési Rt.-vel együtt alapítja, 5 millió forintos törzstőkével. Az önkormányzat kötelezettséget vállalt a törzstőkén felüli támogatások összegére és a folyósítás rendjére is. A társasági szerződést a napokban írja alá Botka László polgármester és Németh Mihály, a Duna-Tisza Rt. vezérigazgatója.

– A Biopolisz Kft. járatan uton halad – mondta a felkért ügyvezető, Molnár István. – Szolgáltató cég lesz, amely a szolgáltatásaival megkönnyíti, hogy a szellemi értékek utat találjanak a gazdaság felé. Eredmény esetén a haszon a partnereknek, az együttműködő kutatóknak és a cégalapítóknak jelenik meg, ilyen értelemben cégünk nem tipikus gazdasági társaság. Szeretném leszögezni, hogy nem kívánjuk kisajátítani a szellemi termékeket; az a célunk, hogy hatékonyabbá tegyük a hasznosításuk folyamatát. Ehhez az is hozzátartozik, hogy az ipar kutatás-fejlesztés iránti igényeire feltétlenül tekintettel leszünk, akceptáljuk és közvetítjük ezeket az igényeket – emelte ki a Biopolisz ügyvezetője.

Nagy reményekre jogosít, hogy már a konzorcium és cég hírére is ipari befektetői érdeklődés nyilvánult meg. Egy bel-földi nagybefektető mellett tengerentúliak kértek a szegedi élettudományi tudásközponttól átfogó áttekintést, egyikük pedig kiemelt érdeklődést tanúsított az orvostudományi kutatási eredmények iránt.

A cégalapítás előkészítése idején sem volt tétlen Molnár István. Az általa felkért, biotechnológiai végzettségű szabadalmi szakember már dolgozott például a közelmúltbeli Straub-napok alkalmából: az előadásokon azokra a tartalmakra figyelt, amelyek jogvédelem tárgyai lehetnek. Mint ismert, az SZBK-ban ezeken az évi rendszerességű fórumokon az új kutatási eredményeket ismertetik.

S. E.

NÉVSZABADSÁG LEENDŐ HÁZASOKNAK

A nőknek 1963-ig kötelező volt felvenni a férj nevét házasságkötéskor, a „-né” szócskával kiegészítve. Később megtarhatták saját nevüket is. 1974-től öt változatot engedélyeztek, a nő például a férfi vezetéknevét már fölvehette saját keresztnéve megtartásával is, és bővült a „-né” szócskával képzett alakok száma. Az asszonyok fele azonban továbbra is a hagyományos 1963-ig egyedülként megengedett „Ördög Töhötömné

Czipra Fruzsina” alakot választotta. A jövő évtől sokkal szabadabban dönthetnek a házasulandók. Mivel ennek eredményeként a második házasságból származó gyermekek például az első férj nevét is viselhetik, ezért Kerczó István győri anyakönyvvezető az adatvédelmi biztoshoz fordult. Kerczó szerint a volt férj jogait sérti az új lehetőség alkalmazása, ezért az ombudsman véleményét kéri.

Lakossági adakozásból és önkormányzati segítséggel

Recski emlékmű Mórahalmon

Adakozásból és az önkormányzat támogatásából készült a templomkert új díszé.
Fotó: Gyenes Kálmán

A napokban adták át Mórahalmon a recski emlékművet. – Nyilvános, közösségi bocsánatkérés azoktól a családoktól, amelyeket a kommunista diktatúra tett tönkre és fosztott ki. Emellett főhajítás és tiszteletadás is az emlékmű a ma élő ifjú generációk részéről az elszenvedett sérelmek miatt, amit meg kell tenni, legalább helyi szinten, mert országosan senki sem kért bocsánatot ezektől a családoktól –

mondta Nógrádi Zoltán polgármester.

Az avatást azért most rendezték, mert az idén ünnepeljük a recski tábor felszabadulásának ötvenéves évfordulóját. A templomkertben elhelyezett emlékművet lakossági adakozásból és az önkormányzat támogatásával állították. A moldvai Klézsnél élő Serban Bunaventura kőfaragó készítette az áldozatok nevét is felsoroló emlékművet.

Polgár László szegedi mesterkurzusa

Mesterkurzust tart az SZTE Zeneművészeti Karán Polgár László. A Kossuth-díjas operaénekes, érdemes művész, a Zürichi Opera és a Magyar Állami Operaház tagja december 9–10–11-én 10–13 óráig, illetve 16–19 óráig tartja a foglalkozásokat. A mesterkurzust a Szegedi Tudományegyetem rektori hivatala, illetve a zeneművészeti kar magánének tanszéke rendezi. Megnyitja Badó Attila, a hallgatói és közkapcsolatok rektorhelyettese.

Kálloy Molnár Péter a színpad alatt játssza a különös szópantomimot

Kucó a színházi Holdudvarban

Böszörményi Gyula és Mészöly Gábor szópantomimját, a Kucót, amely egy enyhén szellemi fogyatékos fiúról szól, Kálloy Molnár Péter előadásában vasárnap 22 órától láthatja a közönség a Holdudvarban.

A Komédiium Színház vendégjátékként vasárnapról újabb produkció látható a Szegedi Nemzeti Színház új játszóhelyén, a Holdudvarban, ezúttal azonban nem a színpadon, hanem alatta. – Ez egy humorral, ironiával fűszerezett, keserű és lebilincselő mai magyar monodráma, ami egy enyhén szellemi fogyatékos fiúról szól. Azt is mondhatnám: a Virágot Algernonnak magyar változata. Szópantomim lehetne a műfaji besorolása – a benne szereplő fiú ugyanis sajátosan torzítva használja a szavakat. A darab címe, a Kucó is abból származik, hogy nem tudja kimondani a kucó szavunkat. A produkció orvos szakértője a közelmúltban elhunyt Arató Mihály professzor volt, aki részt vett a próbafolyamatban, és jelezte, ha valamilyen megoldásunk nem volt hiteles. Az ő ajánlásával jutottam be Lipótmezőre és a debreceni elmeszociális otthonba,

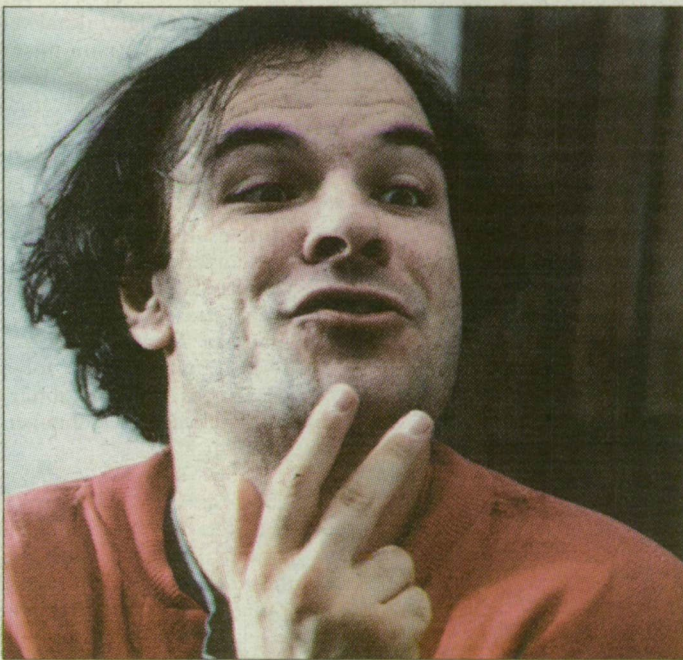
ahol több hétig együtt élhettem a történet hőiséhez hasonló fogyatékos emberekkel. Azt vártam, hogy furcsa lesz, de igazából már az első öt perc után otthon éreztem magam közöttük. Bevallom, megszoktam, sőt megszerettem ezt a világot, amelynek szereplői

sokkal őszintébbek, mint általában mi vagyunk. Ahhoz, hogy hitelesen el tudjam játszani ezt a figurát, feltétlenül szükség volt a személyes élményekre. Az előadásban azt a tapasztalatomat próbálom átadni a nézőknek, hogy ezek az emberek csupán

annyiban mások, hogy kevésbé intelligensek. De ugyanúgy szeretnek, bánkódnak, ugyanolyan fontosak, mint mi – mondja Kálloy Molnár Péter, aki 1997 óta már körülbelül százszor játszotta a Kucót, amely bemutatása évében az országos színházi találkozón elnyerte az év monodráma díját.

Nemcsak idehaza, hanem Pozsonyban, Erdélyben és Bukarestben is nagy sikere volt, sőt a bangladesi monodráma világfesztiválra is meghívták, csak nem sikerült összeszedni az utazáshoz szükséges pénzt. Kálloy Molnár Pétert láthatta már a közönség, hiszen a S. Ö. R. (Shakespeare-összes röviden) című produkcióval többször is vendég szerepelt Szegeden. A Kucó is különleges előadás: nincs benne szinte semmilyen színháztechnika, hangbejátszás, különleges fényeffekt – hacsak a fellobbanó gyufát nem tekintjük annak. Kálloy egyszerre tekintí színészi jutalomjátéknak és nagy felelősséggel járó költőtanácsnak a szerepet. Az egyórnyi előadásban egyedül kell megküzdenie a nézők figyelméért, és azért, hogy elfogadják a különös figura igazságát.

H. ZS.

Kálloy Molnár Péter a Kucóban.